

౯ ఫి నై ల్ వా ష్

“హరిజనలక్ష్మి” అని వొక టాకీడ్రదర్శనం “ఇయంగేహే
 లక్ష్మి” అని వొక టాకీడ్రదర్శనం, రెండూ రెండు పెండాల్పులో “నేత్ర
 బండ్ పురం” అనే నగరాన్ని 30—10—1818 తేదీ రేత్రకోనం బుక్కె
 నాయి.

ఆ నంగతి తెలిసి “ఆరున్నర ఆటకే ఆ రోజున మనం వెళ్ళి
 పోవాలి సుమండీ !” అని 1—10—938 ని జీతం అంది పుచ్చుకుని
 ఇంటికివచ్చిన తన మగనితో రోహిణి అంది. రోహిణి ఫెనిమిటి రంగా
 రావు “రెండు పెండాల్పులో రెండు ఆటలు ఎడ్యరైజు అవుతున్నాయి.
 దేనికి వెడదాం ?” అని అడిగేడు. “దేనికేమిటండీ ! ఇయంగేహేలక్ష్మి
 పేరు చూడండి ఎంత బాగుందో ! దానికి వెడదాం—” అంది రోహిణి.
 రంగారావు “హరిజనలక్ష్మి” అపూడేట్ గా వుండేటట్లుంది — అయినా
 దేనికో వొకదానికి వెళ్ళొచ్చు; నా చేతిలోవుంటే డబ్బాగదు; ఈ రూపాయి
 నీ దగ్గరవుంచి 30—10—38 సాయంత్రం పైకితీసి నాకియ్యి టిక్కెట్లకు”
 అని భార్యచేతిలో వో రూపాయి పెట్టేడు. “టిక్కెట్లకు సరే ! మరి కిళ్ళీ
 లకు ! పువ్వులకు !” అంది. “మరో అర్ధరూపాయి ఇవ్వగో ?” అని
 యిచ్చాడు. “బండికి ?” “అబ్బ ! ఇవ్వగో ! కడం అర్థ !”

ఆ మర్నాటినుంచి రంగారావుకూ రోహిణీకీ ఆ రెండు టాకీ ప్రదర్శనలను గురించిన విమర్శనలూ వార్తాపత్రికల్లో చదవటమే నవి. గోడలమీద అంటించిన బొమ్మలు చూడమే విధి. వీధిమ్మల వాయింప బడుతూవున్న బాజాలు వినడమే కర్తవ్యం—వాళ్ళకో నవుకరు 'బంజర్ గాడు' అని వున్నాడు—ఆ "బంజర్ను" పిలచి వానిద్వారా అప్రమానూ, ఊళ్ళోవాళ్ళు ఆ రాబోయే టాకీలు ఎలా వుంటాయి అని అనుకుంటూ వున్నారో ఆ వృత్తాంతం తెలిసికొనడమే తీరికముచ్చట.

కాలంగడచి, ఆ టాకీలను గురించి "రూమరు" పాకిపోయినకొద్దీ దంశతు లిద్దరిలోను భేదాభిప్రాయాలు బలసిపోయినాయి. రంగారావు "హరిజనలడ్కి"కే వెళ్ళాలి. "ఇయంగేహే లక్ష్మి ఏమిటి? పనికిరాదు!" అన్నాడు. 30—10—1938, అయిదు గంటలకు సాయంత్రం 'పె గా నే క్లబ్బు'నుంచి వచ్చేసరికి చీరకట్టుకు సిద్ధంగావుండు' అని అంటూ వెళ్ళిపోతున్నాడు. వెళ్ళిపోతున్న భర్తను "ఏమండోయి! ఇలాచూడండి!" అని వెనక్కు గిరుక్కున తిరిగి చూచేటట్టు చేసి "మరి చూచేది గుడ్డతెర మీద కదండీ! హరిజనలడ్కిని అందుమీద చూస్తే ఇంటికివచ్చి స్నానం చెయ్యాలసి వస్తుంది — నేను దానికై తేరాను" అంది భార్య. భర్త "ఎందుకు రావో చూస్తాను. I shall give a phinile wash to such hacknied old deep rooted ideas of you Hindu women". అని వెళ్ళిపోయినాడు. భార్య పై ఇంగ్లీషులో 'హిందూ' అన్న మాటను వుచ్చుకు కొంత మట్టుకు అర్థంచేసుకుని "మీరూ హిందువులే" అంటూ లోలకు పోయింది. "ఇయంగేహేలక్ష్మి" నాటిరేత్రి మొదటిఅట చూచి తిరాలనుకుంది. ఏమైనా సరే తప్పుదనుకుంది. సాధుఃనులు చేయడానికి భర్త అనుజ్ఞ కావాలిగాని, మంచిపనులు చేయడానికి భర్త అనుజ్ఞ, భర్తకూడా వుండడం, ఎందుకు అని వో తీర్మానానికి వచ్చింది.

‘గేహాలక్ష్మి’ గురించిన టాకీచూస్తే స్త్రీలు చెడ్డాని కెంతమాత్రం అవకాశం లేదు. పైపెచ్చు మరింత శోభిస్తారు చూచివచ్చి’ అని తనకుతాను లోలో బాగా హెచ్చరించుకుంది. “వారే : బంజర్ : వెళ్ళి తక్షణం బండి తీసుకురా :” అంది. జల్కా వొకదాన్ని పిలుచుకువచ్చాడు. భర్త తిరిగి వస్తే అనాచార హరిజనలడ్కికి చెవులట్టుకు తనను రక్షిస్తుకు వెకతాదేమో అనే ఆమెకు భయం కొద్దీ భర్త క్లబ్బుగుంచి యింటికి రాకుండానే “బంజర్”ను అరుగుమీద కూర్చుని యిల్లు చూస్తూవుండమని నియమించి తానన్నీ చక్కబెట్టుకు, బండెక్కి మొదటి ఆటకు సరిగ్గా టయిముకు “ఇయం”కు చేరుకుంది.

రోహిణి అలావెళ్ళిన కాన్సేటికి రంగారావు క్లబ్బుకే కాకుండా బజారుకూడావెళ్ళి ఓ ఫిన్లెట్ నీసా పొడుగుపాటిది ‘స్పెక్టల్ కైండు’ని చూపులకు “విస్కీ బాటిలా :” అని అనిపించేరకాంది కొనుక్కుని ఇంటికి తిరిగి వచ్చేడు. భార్య ఇంకా దిక్కారంచేస్తే “I brought a full Phinile Bottle to give a complete wash to your mummy ideas” అని బాటిల్ బాటిల్ చూపించి, ఖరాగా చెబ్బామని అతగాని పూరా నంకల్పం.

కాని ఇంటికివచ్చేసరికి “బంజర్”వల్ల సమస్తం తెలిసికొని రంగా రావు మిక్కిలి “ఓసపోయింటు” అయిపోయినాడు. ఏటాకికీ వెళ్ళు కుండా ఇంట్లో తనఃడకటింట్లో అలమానులో తనభార్య బంగాడు వస్తు వులు దాచుకునేవోట, బాగా ఆమెకు తనబిడాలని తానుతెచ్చిన ఫిన్లెట్ బాటిల్ పైటి, భార్య మూతెట్టేపెట్టిన భోజనం కడుపునిండా తిని, ఎత్తయిన పందిరికట్టిమంచంమీద వడుక్కుని నిదరపోయాడు రంగారావు. “బంజర్” అరుగుమీద కునికిపాటుఃడుతూ ఇల్లంతా కాపలాకాస్తున్నాడు.

తంగు, తంగు, తంగు, తంగు, తంగు, తంగు, తంగు, — మళ్ళీ గంటకు ఎనిమిది, మళ్ళీ గంటకు తొమ్మిది, మళ్ళీ గంటకు పది — సరిగ్గా పదికి రోడ్డుట జటకాబండి గుర్రపుగింగురువోవా, జట్కావాడు బండి చక్రపు ఆకుల రజాకర్రగీస్తూ గావించే టకబక సొదా దగ్గరఃడి బండి గుమ్మంలో టకీమని ఆగటం, బండినుంచి రోహిణి దిగటం జరిగింది.

“బంజర్” కళ్ళ నులుపుకుంటూ “నేనింటికి వెళుకున్నానండి అమ్మా!” అని వెళ్ళి పోయినాడు.

రోహిణి ఇంటలోఃలకు వెళ్ళి తిన్నగా తన నడుము నున్న బంగారపు వొడ్డాటం, జబ్బలనున్న పొళ్ళ వొంకీలు, తీసికుంటూ దీపం హెచ్చించి, నిదరపోతూవున్న భర్తను చూస్తూ, వస్తువుల అలమారు తీసింది. వస్తువులుదాస్తూ భర్తనుంచి ద్రుక్కులుమరల్చి అలమారులోకి చూచింది.

అలమారులో “బాటిల్ !” ఆబాటిల్ చేత్తో ఆసాళంగా పచ్చుకు ఆకాశమంత ఎత్తుకుఎత్తి, “ఈ మగాళ్ళను నమ్మకూడదు. ఒక్కమగాణ్ణి నమ్మకూడదు. టాకీలో లక్ష్మీమొగుడు అంతే — వెళ్ళాంచూడకుండా చెవామడా తాగేశాడు బోగందానింట. ఇక్కడ నామొగుడు అంతే. నేలేకుండా చూచి బాటిల్ షట్టుకొచ్చి ఇందులో పెట్టుకున్నాను. ఈ మగాళ్ళను నమ్మకూడదు” అని బాటిల్ బాటిలూ గదిలో గచ్చుమీద ధిమ్మున పగలగొట్టింది.

ఉలిక్కిపడి లేచాడు రంగారావు. పడగదంతా పినెల్ పొర్లు సీసాపెంకులూను : భార్యకేసిచూచాడు. “ఏప్పుడు పచ్చేవు? అప్పుడే

ఎప్పుడు చేశావు ఈ అఘాయిత్యం"? అన్నాడు. రోహిణి "బాగా చేశారు లేస్తురు ! కాస్తంత చెబితేం అలమాల్లో ఫి నై ల్ బాటిల్ పెట్టానని" అంది. రంగారావు ఇప్పుడైనా "కంప్లీట్ వాష్" కలిగిందా నీ "మోషన్ లెస్ నోషన్సుకు" అని అడిగాడు భార్యను.

"కంప్లీట్ వాష్" కేంగాని ఆ కథానాయకుడు వశ్యమరచి తెగతాగి బ్రాందీబుడ్డి విసరితే పాపం వాని పెండ్లాం ముఖంనిండా గాజుపెంకులు గుచ్చుకొని నెత్తురు వట్టయిపోయింది సుమండీ!" అంది రోహిణి "అ నెత్తురు వట్టకేంగాని ముందీ పెంకులెత్తు" అన్నాడు రంగారావు. రోహిణి పెంకులెత్తుతూ "అమ్మయ్యో : ఎంతెంత వాడిగా సూదిగా వున్నాయో : వీటిని తగలెయ్య, యీ గాజుపెంకులు : వాడట్టుకొచ్చిన సీసా మీరట్టు కొచ్చిన ఈసీసా వొక్కసైజుగా వొక్కచాయగా వుంటే, నిజంగా విస్కీ తెచ్చుకు ఇంట్లో తాగడానికి పెట్టుకున్నారు అని అనుకున్నాను క్షమించం"డి అంది.

"ఎంత అమాయకు రాలివే. ఎంత పూర్వకాలపు మనిషివే" అని బిందెడునీళ్లు మోసుకొచ్చి నేలను దిమ్మరించి, భార్యను "చీపురట్టుకొచ్చి తుడిచెయ్యదంతా" అన్నాడు రంగారావు. రోహిణి చీపురెట్టి తుడుస్తూ గదంతా సబ్బునురుగులా నురుగై కిరోసిన్ కంపు కొడుతూ పారుదల లేకుండావుంటే రిచ్చపోసాగింది. "ఎందుకలా ఆశ్చర్యపోతావు ?" అన్నాడు రంగారావు. "తూములో ఏదో మీఫి నై ల్కు అడ్డుకున్నట్టుంది. చీపురెట్టి ఎంతతోసినా ఆవతలకు పోవడంలేదు నీళ్లు. నేతుడుస్తూ వుంటాను, మీరు కర్రెట్టిపొడుస్తురూ తూం" అంది రోహిణి. రంగారావు తనచేతిబెత్తం తీసుకొచ్చి తూములోకి పోనిచ్చి ముందుకూవెనక్కూ పొడి

చాడు. రెండు మూడు పోట్లకు తూములోంచి పెరట్లోకి ఫినెల్ సీళ్ళలో చేతుడుమట్టి యిన్నికాగితమ్ముక్కలు, అంతకల్మషం అవతలపడింది. రంగా రావు ఆచెత్తంతాచూచి “ఇంత చెత్తాచెవారం ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చింది” ? అన్నాడు. “ఈమధ్య నెల్లాళ్ళనుంచి గవి తుడిపించడం లేదండీ కొత్తటాకీ ‘గేహాలక్ష్మి’కి వెడవామనే ఉబలాటం కొద్దీ అడుగడుక్కి, బంజర్ గాణి బజారుకు పంపిస్తూ పాటలబొక్కులూ, వ్యంగ్యపుబొమ్మలూ తెప్పించడంతోనే సరిపోయింది. రేపు ఏకంగా తుడవొచ్చుకదా, కడ గొచ్చుకదా అని అనుకొంటూంటే, మీరుతొందరపడ్డారు.” అంది రోహిణి. “నేనేం తొందరపడ్డాను?” “తొందరపడ్డం కాదండీ ఇంతలోకే ఫినెల్ సీసా కొనుక్కురావడం !”

“ఇప్పటికే నా నీవూహాలు మారినాయా ?” అన్నాడు. రంగారావు రోహిణి చేరదీసుకుంటూ. “మారకేం అంది. టాకీలు మూకీలుచూచే తెమూ వాటికోసమని మొహం వాచేతెమూ మనం మనయింటి పరిశుభ్రత కోసం మన పిల్లల ఆరోగ్యం కోసం వినియోగిస్తూ మనిద్దరం అన్యోన్యంగా వుంటే అదే “ఇయంగే హేలక్ష్మి” అదే “హరిజనలడికీ” అంది రోహిణి. “అవును” అన్నట్లు తలూపుతూ ఇంకా ఏదో నప్పి మెంటు చేయబోయాడు భార్య రిమార్కుకు భర్త. కాని అప్పటికప్పుడే పౌర జనులు, రెండో ఆటనుంచి తిరిగివస్తూ వారిలోవారు గావించుకొనే టాకీ కళా విమర్శనం వీధంట మారుమోగుతూంది.

“ఆండర్ ప్రయర్” ముద్దాయికి మెళ్ళో బిళ్ళకట్టి చెడ్డీ తొడగడం సరియైన ధర్మసూక్ష్మతకాదని వొక బి. ఎ., బి. ఎల్., ప్రేక్షకుడు విమర్శిస్తూంటే వొక ఎమ్. బి., బి. యస్., ప్రేక్షకుడు “హరిజనలడ్కీ నాయకి రామ్ము మీద ఆయువకుడు కొనగోట ఇన్ సెషన్ ఇచ్చేముందు

బడిన్ రాసి మరీ ఇచ్చి యండవలసింది" అని షరామర్పించేడు. ఇరు శాలలకూవెళ్ళి ఇరు ఆటలు ఇరుగ్గా వొకే రాత్రి చూచిన మరో మహాను భావుడు "బోత్ బహూ అచ్చాహై, విమర్శక జాంతానై, బోలో! భారత్ మాతకీజై!" అని కేకేశాడు.

ఇంట్లో రంగారావు రోహిణితో "My dear, not only you and I but the whole Hindu nation required a thorough phinile wash. No thought no restraint; సగంపట్నం ఇళ్ళు విడిచి పెట్టి ఇంకా వీధులంతే నడుస్తూవున్నారు" అని గడియారం కేసి చూచినాడు. గడియారం కంచుమోతలా పండ్రెండు కొట్టింది. భార్యకేసి చూచాడు. భార్యమాత్రం ఏమంటుంది? "పండ్రెండైం" దంది.

"అదికాదు. లోకంమరమ్మత్?" అన్నాడు రంగారావు. "నాతోటి దేగా మీకు లోకం." నన్ను మరమ్మత్తు చేస్తే లోకం అంతా మరమ్మత్తు చేసినట్టేగా అంది రోహిణి. రంగారావు "నీకు ఫి నె ల్ వా ష్ ఖర్చుమేం? ఇదిగో! అత్తురు." అంటూ చెంతనున్న అత్తర్దాన్ తీసి రోహిణి పమిటికి మొగ్గంసెంటు రాస్తూ నవ్వుతూ నిద్దరోయాడు. భర్త కూర్కూలో రోహిణికూడా తన కూర్కూసమేలంగావించి తోడనే చిరునవ్వు నవ్వుతూ పమిటి చెదర నిద్దరోయింది.

—:0:—